II

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση δεν είναι υποχρεωτική)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 12ης Οκτωβρίου 2007

σχετικά με τα άρθρα 111 και 172 νομοσχεδίου της Πολωνίας για τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς, που κοινοποιήθηκαν από τη Δημοκρατία της Πολωνίας σύμφωνα με το άρθρο 95 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ ως παρεκκλίσεις από τις διατάξεις της οδηγίας 2001/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενικώς τροποποιημένων οργανισμών

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2007) 4697]

(Το κείμενο στην πολωνική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2008/62/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95 παράγραφοι 5 και 6,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Το άρθρο 95 παράγραφος 5 και παράγραφος 6 πρώτο εδάφιο της συνθήκης προβλέπει:

«5. […] Εάν, μετά την εκ μέρους του Συμβουλίου ή της Επιτροπής θέσπιση μέτρου εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαία τη θέσπιση εθνικών διατάξεων επί τη βάσει νέων επιστημονικών στοιχείων σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, για λόγους οι οποίοι συντρέχουν μόνο στην περίπτωσή του και οι οποίοι έχουν ανακύψει μετά τη θέσπιση του μέτρου εναρμόνισης, κοινοποιεί στην Επιτροπή τις μελετώμενες διατάξεις και τους λόγους που υπαγορεύουν τη θέσπισή τους.

6. Η Επιτροπή, εντός έξι μηνών από τις κοινοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους […] 5, εγκρίνει ή απορρίπτει τις εν λόγω εθνικές διατάξεις, αφού εξακριβώσει εάν αποτελούν ή όχι μέσο αυθαιρέτων διακρίσεων ή συγκαλυμμένο περιορισμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, και αν συνιστούν ή όχι εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς».

(2) Σε επιστολή με ημερομηνία 13 Απριλίου 2007, η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Πολωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση γνωστοποίησε στην Επιτροπή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 95 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ, τα άρθρα 111 και 172 σχεδίου νομοθετικής πράξης για τους γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς, ως παρέκκλιση των διατάξεων της οδηγίας 2001/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου [1] (εφεξής: «οδηγία 2001/18/ΕΚ»).

(3) Με επιστολή στις 9 Ιουλίου 2007, η Επιτροπή πληροφόρησε τις πολωνικές αρχές ότι έλαβε την κοινοποίηση βάσει του άρθρου 95 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ και ότι άρχισε να ισχύει η εξάμηνη περίοδος από την παραλαβή της για την εξέταση του περιεχομένου της σύμφωνα με το άρθρο 95 παράγραφος 6.

(4) Η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* [2] για να ικανοποιηθεί το αίτημα της ενημέρωσης των άλλων εμπλεκομένων μερών όσον αφορά τα σχέδια εθνικών μέτρων που είχε την πρόθεση να εγκρίνει η Πολωνία [3].

---

[1] ΕΕ L 106 της 17.4.2001, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1830/2003 (ΕΕ L 268 της 18.10.2003, σ. 24).

[2] ΕΕ C 173 της 26.7.2007, σ. 8.

[3] Υποβλήθηκαν σχόλια από τη Λεττονία, την EuropaBio, την European Seed Association και την Greenpeace. Επιπλέον έχουν υποβληθεί σχόλια από πολλά άτομα, επαγγελματικές ενώσεις και φορείς της Πολωνίας.

2. ΣΧΕΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

2.1. **Οδηγία 2001/18/ΕΚ για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον**

(5) Η οδηγία 2001/18/ΕΚ βασίζεται στο άρθρο 95 της συνθήκης ΕΚ. Αποσκοπεί στην προσέγγιση των κείμενων νομοθεσιών και διαδικασιών στα κράτη μέλη όσον αφορά την εξέταση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, των οποίων έχει προγραμματιστεί η σκόπιμη ελευθέρωση στο περιβάλλον. Σύμφωνα με το άρθρο 34, τα κράτη μέλη κλήθηκαν να μεταφέρουν τις διατάξεις της ως άνω οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο μέχρι τις 17 Οκτωβρίου 2002.

(6) Με την οδηγία 2001/18/ΕΚ θεσπίζεται σταδιακή διαδικασία έγκρισης μετά από κατά περίπτωση αξιολόγηση των κινδύνων για την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον, προτού επιτραπεί η ελευθέρωση στο περιβάλλον ή η διάθεση στην αγορά γενετικά τροποποιημένων οργανισμών ή προϊόντων που περιέχουν ή αποτελούνται από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς ή γενετικά τροποποιημένους μικροοργανισμούς (ΓΤΜ). Η οδηγία προβλέπει δύο διαφορετικές διαδικασίες, μία για τις πειραματικές ελευθερώσεις (που αναφέρονται ως ελευθερώσεις βάσει του μέρους Β) και μία για τις ελευθερώσεις που αφορούν στη διάθεση στην αγορά (που αναφέρονται ως ελευθερώσεις βάσει του μέρους Γ). Για τις ελευθερώσεις βάσει του μέρους Β απαιτείται άδεια σε εθνικό επίπεδο, ενώ οι ελευθερώσεις βάσει του μέρους Γ αποτελούν αντικείμενο κοινοτικής διαδικασίας, ενδεχομένως με απόφαση που ισχύει για ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η οδηγία 2001/18/ΕΚ προβλέπει τη διάθεση στην αγορά και την πειραματική ελευθέρωση, στο περιβάλλον, διαγονιδιακών ζώων εφόσον έχουν ταξινομηθεί ως ΓΤΜ. Μολονότι μέχρι στιγμής δεν έχουν ελευθερωθεί στο περιβάλλον διαγονιδιακά χερσαία ή υδρόβια ζώα για τους ως άνω σκοπούς, η οδηγία προβλέπει την εν λόγω δυνατότητα. Πέραν των ως άνω διατάξεων σχετικά με τις διαδικασίες χορήγησης αδείας, το άρθρο 23 της οδηγίας 2001/18/ΕΚ περιλαμβάνει «ρήτρα διασφάλισης». Οι διατάξεις του εν λόγω άρθρου κυρίως προβλέπουν ότι «όταν κράτος μέλος βάσει νέων ή πρόσθετων πληροφοριών, οι οποίες κατέστησαν διαθέσιμες μετά την ημερομηνία συγκατάθεσης και οι οποίες επηρεάζουν την αξιολόγηση περιβαλλοντικού κινδύνου, ή βάσει επαναξιολόγησης υφιστάμενων πληροφοριών συνεπεία νέων ή πρόσθετων επιστημονικών στοιχείων, έχει τεκμηριωμένους λόγους να θεωρεί ότι ένας ΓΤΟ ως προϊόν ή εντός προϊόντος, ο οποίος έχει κοινοποιηθεί καταλλήλως και έχει λάβει γραπτή συγκατάθεση δυνάμει της παρούσας οδηγίας, συνιστά κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον, το κράτος μέλος αυτό μπορεί να περιορίζει ή να απαγορεύει προσωρινά τη χρήση ή/και την πώληση του συγκεκριμένου ΓΜΟ ως προϊόντος ή εντός προϊόντος στην επικράτειά του». Επιπλέον σε περίπτωση σοβαρών κινδύνων, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν μέτρα για την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων, όπως την αναστολή ή την οριστική διάθεση στην αγορά γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, ενώ παράλληλα οφείλουν να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με την απόφαση που λαμβάνουν βάσει του άρθρου 23, καθώς και όσον αφορά τους λόγους που τους οδήγησαν στη λήψη ανάλογης απόφασης. Ως εκ τούτου, θα ληφθεί απόφαση σε κοινοτικό επίπεδο βάσει της ως άνω ρήτρας διασφάλισης, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 30 παράγραφος 2 της οδηγίας 2001/18/ΕΚ.

2.2. **Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1829/2003 για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές**

(7) Σύμφωνα με το άρθρο 1, στόχος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές [1] (εφεξής «κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1829/2003») είναι α) να αποτελέσει τη βάση για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της ζωής και της υγείας του ανθρώπου, της υγείας και της καλής διαβίωσης των ζώων, του περιβάλλοντος και των συμφερόντων των καταναλωτών, σε σχέση με τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και τις γενετικώς τροποποιημένες ζωοτροφές, εξασφαλίζοντας παράλληλα την αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς· β) να θεσπίσει κοινοτικές διαδικασίες για την έγκριση και την εποπτεία των γενετικώς τροποποιημένων τροφίμων και ζωοτροφών και γ) να θεσπίσει διατάξεις για την επισήμανση των γενετικώς τροποποιημένων τροφίμων και ζωοτροφών. Λαμβάνοντας υπόψη τους ως άνω στόχους, ο παρών κανονισμός βασίζεται στα άρθρα 37, 95 και στο άρθρο 152 παράγραφος 4 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ. Ο κανονισμός αυτός ισχύει για τους ΓΤΟ που χρησιμοποιούνται ως τρόφιμα ή ζωοτροφές, για τα τρόφιμα ή ζωοτροφές που περιέχουν ή αποτελούνται από ΓΤΟ και για τα τρόφιμα ή τις ζωοτροφές που παράγονται ή περιέχουν συστατικά που παράγονται από ΓΤΟ. Όπως υπενθυμίζεται στην αιτιολογική σκέψη 11 του κανονισμού, επιτρέπεται επίσης να χορηγηθεί έγκριση για ΓΤΟ που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως πηγή υλικών για την παραγωγή τροφίμων και ζωοτροφών.

(8) Με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1829/2003 καθιερώνεται κεντρικό σύστημα για την έγκριση των ΓΤΟ (άρθρα 3 έως 7 για τα γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα και άρθρα 15 έως 19 για τις γενετικά τροποποιημένες ζωοτροφές). Κάθε αίτηση επιβάλλεται να συνοδεύεται από φάκελο ο οποίος παρέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει των παραρτημάτων 3 ΙΙΙ και IV της οδηγίας 2001/18/ΕΚ, καθώς και πληροφορίες και συμπεράσματα σχετικά με την εκτελεσθείσα αξιολόγηση κινδύνων σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2001/18/ΕΚ [άρθρο 5 παράγραφος 5 στοιχείο α) και άρθρο 17 παράγραφος 5 σημείο 5]. Η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (ΕΑΑΤ-EFSA) καλείται να γνωμοδοτεί για κάθε έγκριση (άρθρα 6 και 18). Στην περίπτωση των ΓΤΟ που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως σπόροι ή άλλα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν για τη διάδοση φυτών και οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, βάσει των άρθρων 6 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και 18 παράγραφος 3 στοιχείο γ), η ΕΑΑΤ έχει την υποχρέωση να αναθέσει την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών κινδύνων στην εθνική αρμόδια αρχή. Το εν λόγω άρθρο του κανονισμού ορίζει τους ισχύοντες κανόνες για τα «ήδη υφιστάμενα προϊόντα» διατροφής του ανθρώπου που έχουν διατεθεί στην αγορά

[1] ΕΕ L 268 της 18.10.2003, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1981/2006 της Επιτροπής (ΕΕ L 368 της 23.12.2006, σ. 99).

βάσει της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([1]) πριν να αρχίσει να ισχύει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 258/97 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([2]), ή σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 258/97 καθώς και για τα υπόλοιπα προϊόντα τα οποία συννόμως έχουν διατεθεί στην αγορά πριν από την ημερομηνία κατά την οποία αρχίζει να ισχύει ο παρών κανονισμός και για τα οποία οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη διάθεσή τους στην αγορά έχουν ειδοποιήσει την Επιτροπή εντός έξι μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία για πρώτη φορά διοχέτευσαν στην αγορά της Κοινότητας τα εν λόγω προϊόντα. Σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο 8, επιτρέπεται να εξακολουθήσει η διάθεση, η χρήση και η μεταποίηση των ως άνω προϊόντων στην αγορά υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Με το άρθρο 20 του κανονισμού θεσπίζεται ανάλογη διαδικασία για τα προϊόντα ζωοτροφών που έχουν εγκριθεί βάσει των οδηγιών 90/220/ΕΟΚ ή 2001/18/ΕΚ, συμπεριλαμβανόμενης και της χρήσης τους ως ζωοτροφών, βάσει της οδηγίας 82/471/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([3]), εφόσον παράγονται από ΓΤΟ, ή βάσει της οδηγίας 70/524/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([4]), εφόσον περιέχουν, αποτελούνται ή παράγονται από ΓΤΟ. Εντός ενός έτους από την ημερομηνία υποβολής αίτησης βάσει του κανονισμού, και αφού εξακριβωθεί ότι έχουν υποβληθεί και εξεταστεί όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες, τα αντίστοιχα προϊόντα καταχωρίζονται στο κοινοτικό μητρώο των γενετικώς τροποποιημένων τροφίμων και ζωοτροφών (εφεξής «το μητρώο»).

3. ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΕΙΣΕΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

3.1. Πεδίο εφαρμογής των κοινοποιηθεισών εθνικών διατάξεων

(9) Η Πολωνία επισύναψε στην κοινοποίησή της όλες τις διατάξεις του νομοσχεδίου. Εντούτοις, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που υπέβαλε η Πολωνία, η παρέκκλιση από τις διατάξεις της οδηγίας 2001/18/ΕΚ αφορά αποκλειστικά και μόνο τα άρθρα 111 παράγραφοι 2, 5 και 6 του μέρους IV του σχεδίου της νομοθετικής πράξης, που σχετίζονται με τη σκόπιμη ελευθέρωση ΓΤΟ για πειραματικούς σκοπούς και το αντίστοιχο άρθρο 172. Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης θα περιοριστεί στις διατάξεις αυτές, υπό την επιφύλαξη του αποτελέσματος των υπολοίπων επισήμων διαδικασιών με τις οποίες ενδεχομένως θα αξιολογηθεί το κατά πόσον η υπόλοιπη νομοθετική πράξη συνάδει προς την κοινοτική νομοθεσία – συμπεριλαμβανόμενων και των υπολοίπων διατάξεων του άρθρου 111.

([1]) ΕΕ L 117 της 8.5.1990, σ. 15. Οδηγία καταργηθείσα με την οδηγία 2001/18/ΕΚ.

([2]) ΕΕ L 43 της 14.2.1997, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 (ΕΕ L 284 της 31.10.2003, σ. 1).

([3]) ΕΕ L 213 της 21.7.1982, σ. 8. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2004/116/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 379 της 24.12.2004, σ. 81).

([4]) ΕΕ L 270 της 14.12.1970, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1800/2004 της Επιτροπής (ΕΕ L 317 της 16.10.2004, σ. 37).

3.1.1. *Άρθρο 111 (σκόπιμες ελευθερώσεις για πειραματικούς σκοπούς)*

(10) Το άρθρο 111 καθορίζει το περιεχόμενο της αίτησης που είναι απαραίτητη για την έγκριση απόφασης σχετικά με τη σκόπιμη ελευθέρωση ΓΤΟ.

Σύμφωνα με το άρθρο 111 παράγραφος 1: «Η αίτηση για την έκδοση απόφασης όσον αφορά τη σκόπιμη ελευθέρωση επιβάλλεται να περιέχει»:

Σύμφωνα με το άρθρο 111 παράγραφος 2: «Τα εξής συνοδεύουν την αίτηση για την έκδοση απόφασης σχετικά με τη σκόπιμη ελευθέρωση»:

1. αξιολόγηση του κινδύνου για τους ελευθερωνόμενους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς […]·

2. έγγραφα σχετικά με την προπαρασκευή της αξιολόγησης κινδύνου […]·

3. τεχνικά έγγραφα σχετικά με τη σκόπιμη ελευθέρωση·

4. πρόγραμμα δράσης σε περίπτωση που λόγω της σκόπιμης ελευθέρωσης ελλοχεύουν κίνδυνοι για την υγεία του ανθρώπου ή των ζώων ή για την ασφάλεια του περιβάλλοντος·

5. βεβαίωση του δημάρχου της κοινότητας, της κωμόπολης ή της πόλης ότι στο τοπικό χωροταξικό πρόγραμμα έχει προβλεφθεί το ενδεχόμενο σκόπιμης ελευθέρωσης, αφού συνεκτιμήθηκαν οι ανάγκες προστασίας του τοπικού περιβάλλοντος, της φύσης και του πολιτιστικού τοπίου της συγκεκριμένης περιοχής·

6. γραπτές δηλώσεις από τους ιδιοκτήτες των παρακείμενων προς την περιοχή της σκόπιμης ελευθέρωσης αγροτικών εκμεταλλεύσεων ότι δεν αντιτίθενται σε αυτήν·

7. συμβολαιογραφικό αντίγραφο της σύμβασης για την εκτέλεση σκόπιμης ελευθέρωσης […]·

8. περίληψη της αίτησης.

3.1.2. *Άρθρο 172 (καθιέρωση ειδικών ζωνών καλλιέργειας ΓΤΟ)*

(11) Στο άρθρο 172 αναφέρεται:

«1. Θα απαγορευθεί η καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων φυτών, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2.

2. Ο αρμόδιος υπουργός γεωργίας, μετά από διαβουλεύσεις με τον αρμόδιο υπουργό για θέματα περιβάλλοντος και αφού ζητηθεί η γνώμη του συμβουλίου της κοινότητας (gmina) στην οποία θα καλλιεργηθούν τα γενετικά τροποποιημένα φυτά, εκδίδει απόφαση για τη δημιουργία ζώνης καλλιέργειας γενετικά τροποποιημένων φυτών σε συγκεκριμένη περιοχή στο έδαφος του δήμου (χαρακτηρισμένη ζώνη καλλιέργειας γενετικά τροποποιημένων φυτών) μετά από την υποβολή εκ μέρους του αιτούντος που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 21 στοιχείο στ), αίτησης για την έκδοση απόφασης σχετικά με χαρακτηρισμό ζώνης για την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων φυτών.

3. Η αίτηση για τη λήψη απόφασης σχετικά με τη δημιουργία χαρακτηρισμένης ζώνης παραγωγής γενετικά τροποποιημένων φυτών επιβάλλεται να περιλαμβάνει:

1. το όνομα και το επώνυμο ή το όνομα και την καταχωρισμένη ιδιότητα και διεύθυνση του αιτούντος ως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 21 στοιχείο στ)·

2. το είδος και την ποικιλία του γενετικά τροποποιημένου φυτού, τις ιδιότητες που επιτυγχάνονται συνεπεία της γενετικής τροποποίησης και ο αποκλειστικός αναγνωριστικός κωδικός (αποκλειστικός κωδικός ταυτοποίησης)·

3. τα στοιχεία του κτηματολογίου για το αγροτεμάχιο που περιλαμβάνει το καλλιεργούμενο γεωτεμάχιο κατά την έννοια των κανονισμών του εθνικού συστήματος αρχειοθέτησης των παραγωγών, αρχειοθέτησης των αγροκτημάτων και αρχειοθέτησης των αιτήσεων για την καταβολή πληρωμών, το εμβαδόν του γεωτεμαχίου καλλιέργειας σε εκτάρια, την τοποθεσία του γεωτεμαχίου καλλιέργειας στο πλαίσιο των αναφερόμενων αγροτεμαχίων στο κτηματολόγιο, τον αριθμό φύλλου του κτηματολογικού χάρτη για το συγκεκριμένο αγροτεμάχιο στο κτηματολόγιο, την ονομασία της κτηματολογικής περιφέρειας και την ονομασία της κοινότητας και του βοεβοδάτου.

4. Η αίτηση υποβάλλεται γραπτά και υπό ηλεκτρονική μορφή.

5. Η αίτηση που αναφέρεται στην παράγραφο 3 επιβάλλεται να συνοδεύεται από γραπτές δηλώσεις εκ μέρους των γαιοκτημόνων της περιοχής χωρικής απομόνωσης από τα εδάφη στα οποία έχει προγραμματιστεί η καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων φυτών, στις οποίες να αναφέρεται ότι δεν αντιτίθενται στην πρόθεση δημιουργίας χαρακτηρισμένης ζώνης καλλιέργειας γενετικά τροποποιημένων φυτών.

6. Αντίγραφο της αίτησης για την έκδοση απόφασης σχετικά με χαρακτηρισμένη ζώνη καλλιέργειας γενετικά τροποποιημένων φυτών θα αποσταλεί, γραπτά και υπό ηλεκτρονική μορφή, εντός πέντε ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, από τον υπουργό που είναι υπεύθυνος για θέματα γεωργίας:

1. στον αρμόδιο για θέματα περιβάλλοντος υπουργό,

2. στο δημοτικό συμβούλιο της κοινότητας όπου θα καλλιεργηθούν τα γενετικά τροποποιημένα φυτά·

εντός 45 ημερών από την ημερομηνία παράδοσης, σε αυτούς, αντιγράφου της αίτησης που αναφέρεται στην παράγραφο 3, ώστε να εκφράσουν δεόντως αιτιολογημένη άποψη στον υπουργό γεωργίας.

7. Ο υπουργός περιβάλλοντος κοινοποιεί στον υπουργό γεωργίας τη θέση που αναφέρεται στην παράγραφο 6 σημείο 1, αφού ζητήσει τη γνώμη του κλιμακίου που αναφέρεται στο άρθρο 26 παράγραφος 4 και τη γνώμη της επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 25.

8. Το συμβούλιο της κοινότητας που αναφέρεται στην παράγραφο 6 σημείο 2 κοινοποιεί, πάραυτα μετά από την παραλαβή της αίτησης, τις πληροφορίες που αυτή περιλαμβάνει στην κώμη ή το χωριό στο οποίο πρόκειται να δημιουργηθεί η αντίστοιχη ζώνη, αξιοποιώντας τα συνήθως προς τούτο χρησιμοποιούμενα μέσα.»

(12) Η Πολωνία κοινοποίησε στην Επιτροπή όλες τις διατάξεις του άρθρου 172. Υπό την επιφύλαξη των υπόλοιπων επίσημων διαδικασιών βάσει των οποίων θα αποτιμηθεί κατά πόσον το υπόλοιπο της νομοθετικής πράξης συνάδει προς την κοινοτική νομοθεσία, η Επιτροπή θεωρεί ότι όλες οι διατάξεις του άρθρου 172 συνιστούν παρέκκλιση από τις διατάξεις της οδηγίας 2001/18/ΕΚ.

3.2. **Επιπτώσεις των κοινοποιούμενων εθνικών διατάξεων στην κοινοτική νομοθεσία**

3.2.1. *Οι επιπτώσεις του άρθρου 111 παράγραφος 2 σημεία 5 και 6*

(13) Το πεδίο εφαρμογής των ως άνω διατάξεων, σε συνδυασμό με την ερμηνεία που παρέχεται στην αντίστοιχη αιτιολογική έκθεση, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ως επί το πλείστον θα υπάρξουν επιπτώσεις σε όλες τις περιπτώσεις ελευθέρωσης ΓΤΟ, πλην της διάθεσης στην αγορά (κυρίως για δοκιμές πεδίου) βάσει του μέρους Β (άρθρα 5 έως 11) της οδηγίας 2001/18/ΕΚ.

3.2.2. *Επιπτώσεις του άρθρου 172*

(14) Από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 172 παράγραφος 1 του σχεδίου της νομοθετικής πράξης προκύπτει ότι ως επί το πλείστον θα υπάρξουν επιπτώσεις για:

— την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων ποικιλιών σπόρων που έχουν αποτελέσει αντικείμενο έγκρισης βάσει των διατάξεων του μέρους Γ (άρθρα 12 έως 24) της οδηγίας 2001/18/ΕΚ,

— την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων ποικιλιών σπόρων που έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο έγκρισης βάσει των διατάξεων της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ και έχουν κοινοποιηθεί ως υφιστάμενα προϊόντα βάσει των άρθρων 8 και 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003,

— την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων ποικιλιών σπόρων που έχουν αποτελέσει αντικείμενο έγκρισης βάσει των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003.

4. **Η ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ**

(15) Πληροφορίες σχετικά με το σχέδιο της νομοθετικής πράξης, που ερμηνεύουν τις επιπτώσεις της και το κατά πόσον συνάδει προς την κοινοτική νομοθεσία, παρέχονται στην υποβληθείσα αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει το σχέδιο της νομοθετικής πράξης (σελίδες 12 και 16 έως 17) καθώς και στο κείμενο της κοινοποίησης (σελίδες 3 έως 5).

4.1. **Η αιτιολόγηση που προτείνεται για το άρθρο 111 παράγραφος 2 σημεία 5 και 6**

(16) Σύμφωνα με την κοινοποίηση της Πολωνίας (σελίδες 3 έως 4) και την αιτιολογική έκθεση (σελίδα 12), τα κάτωθι επιχειρήματα υποστηρίζουν την ύπαρξη «στοιχείων που σχετίζονται με ειδικές συνθήκες» κατά την έννοια του άρθρου 95 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ:

(17) Κατά τη σύνταξη των κανόνων που διέπουν τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον για πειραματικούς σκοπούς, η υιοθετηθείσα αρχή ήταν ότι επιβάλλεται να θεσπιστεί η κατά το δυνατόν αυστηρότερη δέσμη ρυθμίσεων για την αξιολόγηση της ασφάλειας κάθε συγκεκριμένου πειράματος πεδίου ως προς τις συνέπειές του για την ασφάλεια του περιβάλλοντος. Αυτό είναι ιδιαίτερης σημασίας ζήτημα, επειδή η ελευθέρωση αποτελεί το πρώτο στάδιο της έρευνας κατά το οποίο ο νέος, γενετικά τροποποιημένος, οργανισμός έρχεται σε επαφή με το περιβάλλον και το όλο πείραμα εκτελείται δίχως τα αποτελεσματικά μέτρα προστασίας που λαμβάνονται στα κλειστά συστήματα.

(18) Οι επιπτώσεις ανάλογων οργανισμών στο περιβάλλον είναι άγνωστες και ενδέχεται να αποδειχθούν επιβλαβείς (αυτό ισχύει ιδίως για τους οργανισμούς που δεν συγκαταλέγονται μεταξύ των γενετικά τροποποιημένων φυτών από υψηλότερες ταξινομικές κατηγορίες). Ως εκ τούτου, για την εκτέλεση των αντίστοιχων ενεργειών, επιβάλλεται να τηρηθούν οι ειδικές προϋποθέσεις ασφαλείας, σύμφωνα με την ισχύουσα αρχή για προληπτική αντιμετώπιση στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεδομένου ότι η βιοποικιλότητα στην Πολωνία είναι ιδιαίτερα πλούσια, η εισαγωγή γενετικά τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον ενδέχεται να προκαλέσει σοβαρές διαταραχές της λειτουργίας του.

(19) Ως εκ τούτου θεωρήθηκε επιβεβλημένο να εξασφαλισθεί η κατά το δυνατόν αυστηρή αξιολόγηση όλων των συστατικών στοιχείων κάθε πειράματος πεδίου. Ιδιαίτερη έμφαση αποδόθηκε στις περιβαλλοντικές συνθήκες (σύσταση του εδάφους, πανίδα, χλωρίδα, παρουσία προστατευόμενων ειδών, κλιματικές συνθήκες κ.λπ.).

(20) Λόγω των ως άνω προτάσεων (*δηλαδή να αποτελέσει προϋπόθεση της ελευθέρωσης η συγκατάθεση των γειτνιαζόντων ιδιοκτητών καλλιεργούμενων γεωτεμαχίων και η πρόβλεψη στα τοπικά χωροταξικά σχέδια*) επιβάλλονται επιπλέον υποχρεώσεις στους αιτούντες, δίχως να αποκλείεται το ενδεχόμενο εκτέλεσης εργασιών στο πλαίσιο των οποίων να προβλέπεται η σκόπιμη ελευθέρωση ΓΤΟ στο περιβάλλον. Η περιοριστική προσέγγιση όσον αφορά το θέμα της ελευθέρωσης συνδέεται επίσης με τη δομή της πολωνικής γεωργίας, η οποία συγκαταλέγεται μεταξύ των πλέον κατατετημένων στην Κοινότητα. Αυτό συνιστά σοβαρό πρόβλημα όχι μόνο για την εμπορική ανάπτυξη γενετικά τροποποιημένων φυτών αλλά και για την επιλογή ασφαλών τοποθεσιών για την εκτέλεση πειραμάτων πεδίου.

(21) Οι πολωνικές αρχές δεν αναφέρουν νέα επιστημονικά δεδομένα που να έχουν προκύψει μετά από την έκδοση της οδηγίας σε ό,τι αφορά την προστασία του περιβάλλοντος.

4.2. **Προτεινόμενη αιτιολόγηση για το άρθρο 172**

(22) Σύμφωνα με την πολωνική κοινοποίηση (σελίδες 4 έως 5) και την αιτιολογική έκθεση (σελίδες 16 και 17), οι κανόνες σχετικά με την εμπορική καλλιέργεια που έχουν θεσπιστεί βάσει των εθνικών διατάξεων έχουν διαμορφωθεί ως επί το πλείστον συναρτήσει της σύστασης 2003/556/ΕΚ της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών για την ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών και βέλτιστων πρακτικών με στόχο να διασφαλιστεί η συνύπαρξη γενετικώς τροποποιημένων, συμβατικών και βιολογικών καλλιεργειών [1].

(23) Η ιδέα να δημιουργηθούν χαρακτηρισμένες ζώνες για την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων φυτών απορρέει από την παράγραφο 3 σημείο 3 του παραρτήματος της ως άνω σύστασης, που αφορά τη συνεργασία μεταξύ παρακείμενων αγροκτημάτων. Ελήφθη επίσης υπόψη η παράγραφος 2 και η παράγραφος 3.3.2 (συντονισμένα διαχειριστικά μέτρα), που αναφέρεται στην εθελούσια συγκέντρωση εδαφών διαφορετικών αγροκτημάτων για την καλλιέργεια παρεμφερών καλλιεργούμενων ποικιλιών (γενετικώς τροποποιημένων, συμβατικών ή βιολογικών) σε κάποια συγκεκριμένη περιοχή, καθώς και η παράγραφος 3.3.3 σχετικά με τις αυτοδεσμευτικές συμφωνίες μεταξύ αγροτών για τη δημιουργία ζωνών παραγωγής αποκλειστικά ενός τύπου.

(24) Σύμφωνα με το σχέδιο της νομοθετικής πράξης, η καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων φυτών θα πρέπει να περιοριστεί σε περιοχές χωρίς στοιχεία ιδιαίτερης αξίας για τη διατήρηση της φύσης, των οποίων η γεωργική δομή επιτρέπει την ασφαλή καλλιέργεια διαγονιδιακών φυτών, δίχως ζημίες για τις δραστηριότητες των υπόλοιπων αγροτών.

[1] ΕΕ L 189 της 29.7.2003, σ. 36.

(25) Οι κανόνες που προτείνονται στο σχέδιο της νομοθετικής πράξης επιτρέπουν την ελαχιστοποίηση των κινδύνων που συνδέονται με την ανάμειξη αναπαραγωγικού υλικού ή τη διασταύρωση γενετικά τροποποιημένων φυτών με μη τροποποιημένα φυτά και επιτρέπουν την επιθεώρηση γενετικά τροποποιημένων καλλιεργειών.

(26) Ένας από τους λόγους που προτείνονται για την καθιέρωση παρεκκλίσεων στις εθνικές διατάξεις για τον περιορισμό της καλλιέργειας διαγονιδιακών φυτών, είναι η ανάγκη να ικανοποιηθούν οι προσδοκίες της πολωνικής κοινωνίας. Οι διατάξεις που περιορίζουν την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων φυτών αποσκοπούν στην πρόληψη πιθανών ζημιών λόγω ενδεχόμενης μεταφοράς διαγονιδιακών ποικιλιών σε συμβατικές καλλιέργειες. Οι ειδικά για την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων φυτών ανησυχίες, σχετίζονται ως επί το πλείστον με την αδυναμία εξάλειψης κάθε κινδύνου μόλυνσης των καλλιεργειών λόγω πιθανών διασταυρώσεων. Οι ως άνω ανησυχίες οφείλονται στην έντονη κατάτμηση που χαρακτηρίζει την πολωνική γεωργία. Η Πολωνία διαθέτει περίπου δύο εκατ. αγροκτήματα, και η μέση επιφάνεια εκάστου εξ αυτών δεν υπερβαίνει τα 8 εκτάρια. Η πολωνική γεωργία χαρακτηρίζεται από συμβατικού τύπου σύστημα παραγωγής, καθώς και από ολοένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για τη βιολογική παραγωγή. Λαμβάνοντας υπόψη το υψηλό επίπεδο κατάτμησης, είναι αδύνατον να απομονωθούν οι γενετικά τροποποιημένες καλλιέργειες από τις παραδοσιακές και τις βιολογικές καλλιέργειες και αυτό μπορεί επίσης να αποτελέσει σοβαρή απειλή για την ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας στην Πολωνία. Υπ' αυτές τις συνθήκες, η ανεξέλεγκτη εισαγωγή διαγονιδιακών φυτών στις καλλιέργειες ενδέχεται να συνεπάγεται ζημίες για τους αγρότες.

(27) Η επιφυλακτικότητα των Πολωνών αγροτών εντείνεται λόγω της ανυπαρξίας διατάξεων για γεωργικές αποζημιώσεις αντιστάθμισης των συνεπειών των ανεξέλεγκτων διασταυρώσεων των επιμέρους ποικιλιών. Επί του παρόντος δεν υφίστανται εθνικές διατάξεις σχετικά με τη συνύπαρξη των τριών γνωστών μορφών γεωργίας – παραδοσιακής, βιολογικής και διαγονιδιακής – ενώ οι διατάξεις του σχεδίου της νομοθετικής πράξης αποτελούν την πρώτη απόπειρα να ρυθμιστεί κανονιστικά το συγκεκριμένο θέμα.

(28) Οι αρχές της Πολωνίας δεν αναφέρουν νέα επιστημονικά στοιχεία μετά από την έκδοση της οδηγίας όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος.

5. **ΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

(29) Το άρθρο 95 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ ισχύει για τα νέα εθνικά μέτρα, με τα οποία καθιερώνονται απαιτήσεις που θεωρούνται ασυμβίβαστες προς τις προβλεπόμενες από κοινοτικό μέτρο εναρμόνισης για την προστασία του περιβάλλοντος ή του περιβάλλοντος εργασίας, λόγω προβλήματος που προκύπτει στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και εμφανίζεται μετά από την έγκριση του μέτρου εναρμόνισης, εφόσον αιτιολογείται δεόντως βάσει νέων επιστημονικών στοιχείων.

(30) Επιπλέον, βάσει του άρθρου 95 παράγραφος 6 της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή καλείται να εγκρίνει ή να απορρίψει τα εν λόγω σχέδια εθνικών διατάξεων, αφού εξακριβώσει κατά πόσον αποτελούν μέσα αυθαίρετων διακρίσεων ή συγκαλυμμένο περιορισμό του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών και κατά πόσον συνιστούν εμπόδιο για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

(31) Η κοινοποίηση που υπέβαλαν οι πολωνικές αρχές στις 13 Απριλίου 2007 έχει ως στόχο να εγκριθεί η θέσπιση του νέου άρθρου 111 παράγραφος 2 σημεία 5 και 6 και του νέου άρθρου 172 της νομοθετικής πράξης που η Πολωνία θεωρεί ότι αποτελούν παρέκκλιση ως προς την οδηγία 2001/18/ΕΚ.

(32) Η Πολωνία υπέβαλε τη συγκεκριμένη κοινοποίηση μόνο ως παρέκκλιση από τις διατάξεις της οδηγίας 2001/18/ΕΚ. Ως εκ τούτου, η νομική αξιολόγηση που περιλαμβάνει η παρούσα απόφαση θα επικεντρωθεί μόνο στην οδηγία 2001/18/ΕΚ.

(33) Η οδηγία 2001/18/ΕΚ εναρμονίζει σε κοινοτικό επίπεδο τους κανόνες που διέπουν τη σκόπιμη ελευθέρωση ΓΤΟ, εφόσον πρόκειται για πειραματικές ελευθερώσεις ή για διάθεσή τους στην αγορά. Η συγκεκριμένη νομοθετική πράξη είναι οριζόντιου χαρακτήρα και μπορεί να θεωρηθεί ως ο ακρογωνιαίος λίθος για κάθε σκόπιμη ελευθέρωση ΓΤΟ στο περιβάλλον στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδίως αφού εγκρίσεις σύμφωνα με τη νομοθεσία για γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1829/2003] χορηγούνται επίσης σύμφωνα με τις οδηγίες που τη διέπουν.

(34) Κατά τη σύγκριση των διατάξεων της οδηγίας 2001/18/ΕΚ και των κοινοποιημένων εθνικών μέτρων, προκύπτει ότι τα τελευταία είναι περιοριστικότερα από τα προβλεπόμενα στην οδηγία ιδίως ως προς τα εξής:

— Σύμφωνα με τις διατάξεις του μέρους Β της οδηγίας 2001/18/ΕΚ, οι πειραματικές ελευθερώσεις ΓΤΟ δεν αποτελούν αντικείμενο συγκατάθεσης εκ μέρους τρίτων (όπως οι γειτνιάζοντες αγρότες, όπως προβλέπεται στο σχέδιο της πολωνικής νομοθετικής πράξης) ή εκ μέρους άλλων, εκτός των αρμόδιων, αρχών που έχουν οριστεί βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 4 της οδηγίας (όπως οι κατά τόπους δήμοι και κοινότητες, όπως αναφέρεται στο πολωνικό νομοσχέδιο).

— Η οδηγία 2001/18/ΕΚ επιτρέπει την ελεύθερη κυκλοφορία γενετικά τροποποιημένων σπόρων που έχουν εγκριθεί σε επίπεδο Κοινότητας. Τα άρθρα 13 έως 18 της οδηγίας θεσπίζουν διαδικασία έγκρισης η οποία περιλαμβάνει την αξιολόγηση κάθε επιμέρους κοινοποίησης για ΓΤΟ εκ μέρους των αρμόδιων αρχών και, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, τη χορήγηση έγκρισης μετά την εφαρμογή διαδικασίας μέσω επιτροπής, όπως προβλέπεται στα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ [1] του Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 19 της οδηγίας («συγκατάθεση»), «[…] μόνο εάν έχει χορηγηθεί γραπτή συγκατάθεση για τη διάθεση ενός ή περισσοτέρων ΓΤΟ στην αγορά ως προϊόντος ή εντός προϊόντος, το προϊόν αυτό μπορεί να χρησιμοποιείται χωρίς άλλη κοινοποίηση σε ολόκληρη την κοινότητα, εφόσον τηρούνται αυστηρά οι ειδικοί όροι χρήσης και τα περιβάλλοντα ή/και οι γεωγραφικές περιοχές που προβλέπονται στους όρους αυτούς». Επιπλέον, το άρθρο 22 της οδηγίας («ελεύθερη κυκλοφορία») ορίζει ότι «με την επιφύλαξη του άρθρου 23, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να απαγορεύουν, να περιορίζουν ή να παρεμποδίζουν τη διάθεση στην αγορά ΓΤΟ ως προϊόντων ή σε προϊόντα οι οποίοι ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας».

(35) Βάσει των ανωτέρω, εάν ένας ΓΤΟ αποτελέσει αντικείμενο συγκατάθεσης για καλλιέργεια στην ΕΕ βάσει της διαδικασίας που προβλέπει η οδηγία 2001/18/ΕΚ, τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να επιβάλλουν επιπλέον περιορισμούς όσον αφορά την καλλιέργειά του. Ωστόσο, η πολωνική νομοθετική πράξη απαγορεύει την καλλιέργεια εκτός χαρακτηρισμένων ειδικών ζωνών, ακόμη και εάν δεν έχει προβλεφθεί ανάλογος περιορισμός από τη γραπτή συγκατάθεση που έχει χορηγηθεί βάσει της οδηγίας.

(36) Η οδηγία 2001/18/ΕΚ θίγεται, στο μέτρο που το σχέδιο της νομοθετικής πράξης περιορίζει την καλλιέργεια όλων των ΓΤΟ στην Πολωνία, ενώ η οδηγία (άρθρα 13 έως 18) προβλέπει διαδικασία ανάλυσης των κινδύνων κατά περίπτωση σε επίπεδο ΕΚ πριν από τη χορήγηση έγκρισης για διάθεση ΓΤΟ στην αγορά.

(37) Οι προτεινόμενοι περιορισμοί της καλλιέργειας γενετικά τροποποιημένων σπόρων στην Πολωνία παρεμποδίζουν επίσης τη διάθεση στην αγορά γενετικά τροποποιημένων σπόρων που βάσει των διατάξεων της οδηγίας 2001/18/ΕΚ θα είχαν εγκριθεί. Το σχέδιο της νομοθετικής πράξης, ως εκ τούτου, αναμένεται να έχει επιπτώσεις για τους γενετικά τροποποιημένους σπόρους που έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο έγκρισης για διάθεση στην αγορά βάσει της υφιστάμενης κρατικής νομοθεσίας καθώς και στις μελλοντικές εγκρίσεις.

(38) Το άρθρο 111 παράγραφος 2 σημεία 5 και 6 του σχεδίου της νομοθετικής πράξης της Πολωνίας επιδιώκει να περιοριστεί η καλλιέργεια των γενετικά τροποποιημένων σπόρων που προορίζονται για πειραματικές ελευθερώσεις. Οι πειραματικές ελευθερώσεις γενετικά τροποποιημένων σπόρων διέπονται από την οδηγία 2001/18/ΕΚ, αλλά σε εθνικό παρά σε κοινοτικό επίπεδο. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας («συνήθης διαδικασία κατάταξης»), η κοινοποίηση για έκαστη πειραματική ελευθέρωση ΓΤΟ υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στην επικράτεια του οποίου λαμβάνει χώρα. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 8, ο κοινοποιών μπορεί να προβεί σε ελευθέρωση μόνο εφόσον έχει λάβει γραπτή συγκατάθεση εκ μέρους της αρμόδιας αρχής και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που επιβάλλει η συγκατάθεση. Κατά συνέπεια, οι διατάξεις του κοινοποιηθέντος σχεδίου της νομοθετικής πράξης βάσει του οποίου καθιερώνονται επιπλέον διοικητικές απαιτήσεις για την έγκριση ανάλογων ελευθερώσεων, όπως τα πιστοποιητικά εκ μέρους των δημάρχων και οι γραπτές δηλώσεις των γειτνιαζόντων αγροτών ότι δεν αντιτίθενται στις εν λόγω ελευθερώσεις, ανεξαρτήτως των πιθανών κινδύνων, θα πρέπει να θεωρηθούν απάδουσες προς τις διατάξεις της οδηγίας.

(39) Βάσει του άρθρου 172 παράγραφος 1, απαγορεύεται η καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων φυτών, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2, δηλαδή του καθορισμού ειδικών ζωνών εκ μέρους του Υπουργείου Γεωργίας. Η ως άνω γενική απαγόρευση παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου 19 της οδηγίας 2001/18/ΕΚ, στο οποίο ορίζεται ότι εάν έχει χορηγηθεί γραπτή συγκατάθεση για τη διάθεση ΓΤΟ στην αγορά ως προϊόντος ή σε προϊόν, το εν λόγω προϊόν επιτρέπεται να χρησιμοποιείται δίχως περαιτέρω κοινοποίηση ανά την Κοινότητα εφόσον οι ειδικοί όροι χρήσης και τα περιβάλλοντα ή/και οι γεωγραφικές περιοχές που ορίζονται σε αυτούς τηρούνται αυστηρά. Επιπλέον, η γενική απαγόρευση που προβλέπει το σχέδιο νομοθετικής πράξης της Πολωνίας, αντιβαίνει στις διατάξεις του άρθρου 22 της οδηγίας, στο οποίο ορίζεται ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν το δικαίωμα να απαγορεύουν, να περιορίζουν ή να παρεμποδίζουν τη διάθεση ΓΤΟ στην αγορά ως προϊόντων ή σε προϊόντα, εφόσον αυτοί ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της εν λόγω οδηγίας.

(40) Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 23 της οδηγίας 2001/18/ΕΚ, εάν, βάσει νέων πληροφοριών που προέκυψαν μετά από την ημερομηνία έκδοσης της συγκατάθεσης, κάθε κράτος μέλος που έχει συγκεκριμένους λόγους να θεωρήσει ότι ένας ΓΤΟ ως προϊόν ή σε προϊόν, μολονότι έχει αποτελέσει αντικείμενο της δέουσας κοινοποίησης και της συνακόλουθης γραπτής συγκατάθεσης βάσει της οδηγίας 2001/18/ΕΚ, συνιστά κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου ή το περιβάλλον, δύναται να περιορίσει ή να απαγορεύσει προσωρινά τη χρήση ή/και την πώληση του εν λόγω ΓΤΟ ως προϊόντος ή σε προϊόν στην επικράτειά του. Η συγκεκριμένη διάταξη διευκρινίζει ότι η καλλιέργεια ΓΤΟ μπορεί να απαγορευθεί μόνο κατά περίπτωση και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις (διάθεση νέων πληροφοριών μετά από την ημερομηνία έκδοσης της συγκατάθεσης), δίχως να επιτρέπεται, εντούτοις, να αποτελέσει προηγούμενο βάσει του οποίου το κράτος μέλος μπορεί να εγκρίνει γενική απαγόρευση της καλλιέργειας ή της χρήσης των ΓΤΟ.

[1] ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2006/512/ΕΚ (ΕΕ L 200 της 22.7.2006, σ. 11).

(41) Από τα ως άνω προκύπτει ότι, όπως εξήγησαν οι πολωνικές αρχές στην κοινοποίησή τους, τα άρθρα 111 παράγραφος 2 σημεία 5 και 6 και 172 δεν συμφωνούν με την οδηγία 2001/18/ΕΚ. Υπ' αυτές τις συνθήκες, δεν συντρέχουν λόγοι περαιτέρω εξέτασής τους βάσει της υπόλοιπης κοινοτικής νομοθεσίας και ιδίως βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003 όσον αφορά την παρούσα υπόθεση. Εντούτοις, η αξιολόγηση βάσει της οδηγίας 2001/18/ΕΚ δεν θα επηρεάσει την αξιολόγηση της συμμόρφωσης του κοινοποιηθέντος σχεδίου νομοθετικής πράξης προς τα υπόλοιπα μέρη του κοινοτικού δικαίου και ιδίως προς τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1829/2003, στο πλαίσιο των υπόλοιπων διαδικασιών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

(42) Το άρθρο 95 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ προβλέπει εξαίρεση από τις αρχές της ενιαίας εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας και της ενότητας της αγοράς. Σύμφωνα με τη νομολογία του δικαστηρίου, κάθε εξαίρεση από την αρχή της ενιαίας εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου και της ενότητας της εσωτερικής αγοράς επιβάλλεται να ερμηνεύεται αυστηρά. Ως εκ τούτου, η εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 95 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ θα πρέπει να ερμηνευθεί έτσι ώστε το πεδίο εφαρμογής της να μην υπερβαίνει τις περιπτώσεις που προβλέπει ρητά.

(43) Βάσει του χρονοδιαγράμματος στο άρθρο 95 παράγραφος 6 της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή, εξετάζοντας κατά πόσον τα σχέδια των εθνικών μέτρων που κοινοποιούνται βάσει του άρθρου 95 παράγραφος 5 είναι δικαιολογημένα, θα πρέπει να βασίζεται στους «λόγους» που διατυπώνει το κράτος μέλος. Αυτό σημαίνει ότι βάσει της συνθήκης, την ευθύνη για την αιτιολόγηση των εν λόγω μέτρων φέρουν τα κράτη μέλη που υποβάλλουν το σχετικό αίτημα. Δεδομένου του διαδικαστικού πλαισίου που θεσπίστηκε με το άρθρο 95 της συνθήκης ΕΚ, συμπεριλαμβανομένης ιδίως της αυστηρής προθεσμίας για την έγκριση της απόφασης, η Επιτροπή οφείλει, καλώς εχόντων των πραγμάτων, να περιορίζεται στην εξέταση της αξιοπιστίας των στοιχείων που υποβάλλονται εκ μέρους τους κράτους μέλους που διατυπώνει το αίτημα, δίχως να αναζητεί περαιτέρω πιθανές αιτιολογήσεις.

(44) Επιπλέον, δεδομένου του έκτακτου χαρακτήρα του εθνικού μέτρου, την ευθύνη της απόδειξης της ύπαρξης των απαιτήσεων που προβλέπονται για την έγκριση ανάλογου μέτρου σύμφωνα με το άρθρο 95 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ, φέρει το κράτος μέλος που κοινοποιεί το μέτρο.

(45) Βάσει του άρθρου 95 παράγραφος 5 της συνθήκης οι εθνικές διατάξεις που ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαίο να καθιερώσει, πρέπει, εφόσον παρεκκλίνουν από το εναρμονισμένο μέτρο, να αιτιολογούνται από τον συνδυασμό των εξής [1]:

— νέα επιστημονικά στοιχεία,

— λόγοι που αφορούν την προστασία του φυσικού ή του εργασιακού περιβάλλοντος,

— λόγοι που αφορούν πρόβλημα που αφορά αποκλειστικά το εν λόγω κράτος μέλος,

— λόγοι που προκύπτουν από την έγκριση του εναρμονισμένου μέτρου.

(46) Ως εκ τούτου, βάσει του προαναφερθέντος άρθρου, η θέσπιση εθνικών μέτρων που δεν συνάδουν προς το κοινοτικό μέτρο εναρμόνισης θα πρέπει πρωτίστως να αιτιολογείται με νέες επιστημονικές αποδείξεις σχετικά με την προστασία του φυσικού ή του εργασιακού περιβάλλοντος.

(47) Όπως προκύπτει από την παράγραφο 45 της παρούσας απόφασης, εναπόκειται στο κράτος μέλος που έχει διατυπώσει το αίτημα για την κατά τη γνώμη του αναγκαία παρέκκλιση, να παράσχει νέα επιστημονικά στοιχεία που να υποστηρίζουν τα κοινοποιούμενα μέτρα.

(48) Η αιτιολόγηση που πρότεινε η Πολωνία (κείμενο της κοινοποίησης, σελίδες 3 έως 5) έχει ως εξής:

— Αβεβαιότητα που αφορά το πρώτο στάδιο της έρευνας όταν ένας νέος, γενετικά τροποποιημένος, οργανισμός έρχεται σε επαφή με το περιβάλλον, ενώ οι επιπτώσεις του εν λόγω γενετικά τροποποιημένου οργανισμού στο περιβάλλον είναι άγνωστες και ενδεχομένως αρνητικές.

— Ανάγκη να περιοριστεί η καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων φυτών σε περιοχές που δεν περιέχουν στοιχεία υψηλής αξίας όσον αφορά τη διατήρηση της φύσης και των οποίων η γεωργική δομή επιτρέπει την ασφαλή καλλιέργεια διαγονιδιακών φυτών, δίχως ζημίες για τις δραστηριότητες των υπόλοιπων αγροτών.

— Ανάγκη να ικανοποιηθούν οι προσδοκίες της πολωνικής κοινωνίας, ενώ οι ανησυχίες που σχετίζονται με την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων φυτών ως επί το πλείστον συνδέονται με την αδυναμία εξάλειψης του κινδύνου μόλυνσης των καλλιεργειών λόγω πιθανών διασταυρώσεων.

— Υψηλός βαθμός κατάτμησης της πολωνικής γεωργίας, συνεπεία του οποίου είναι αδύνατο να απομονωθούν οι γενετικά τροποποιημένες από τις παραδοσιακές και βιολογικές καλλιέργειες, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος ανεξέλεγκτης εισαγωγής διαγονιδιακών φυτών στις καλλιέργειες, με ζημία των αγροτών,

[1] Δικαστήριο, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-439/05 P και C-454/05 P, σημεία 56 έως 58.

— Επιφυλακτικότητα των πολωνών αγροτών έναντι της καλλιέργειας γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, η οποία επιτείνεται εξαιτίας της έλλειψης διατάξεων για την αποζημίωση πιθανών γεωργικών ζημιών λόγω της ανεξέλεγκτης διασταύρωσης των ποικιλιών, ενώ επί του παρόντος δεν υφίστανται εθνικές διατάξεις για τη συνύπαρξη των τριών μορφών γεωργίας (παραδοσιακές, βιολογικές και διαγονιδιακές καλλιέργειες).

(49) Όπως προκύπτει από την αιτιολόγηση που διατύπωσε η Πολωνία, οι πολωνικές αρχές δεν παραθέτουν στην κοινοποίηση και στην αιτιολογική έκθεση που τη συνοδεύει, νέες πληροφορίες σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος. Τα επιχειρήματά τους αφορούν ευρύτερα θέματα, όπως την αβεβαιότητα σχετικά με το πρώτο στάδιο της έρευνας, τη διατήρηση της φύσης και το θέμα της ευθύνης. Ουδεμία αναφορά γίνεται σε νέες επιστημονικές μελέτες, έρευνες, την αντίστοιχη βιβλιογραφία ή άλλα πιθανά ευρήματα μετά από την έκδοση της οδηγίας 2001/18/ΕΚ, βάσει των οποίων να προκύπτουν νέα στοιχεία για την προστασία του φυσικού ή του εργασιακού περιβάλλοντος.

(50) Υπ' αυτές τις συνθήκες και επειδή δεν υφίστανται νέα επιστημονικά στοιχεία, η Επιτροπή δεν έχει κανένα λόγο να υποβάλει την κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων ούτε να ζητήσει τη γνώμη της, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 της οδηγίας 2001/18/ΕΚ.

(51) Δεδομένου ότι η υποβολή νέων επιστημονικών στοιχείων αποτελεί σωρευτική προϋπόθεση για την εκπλήρωση των απαιτήσεων του άρθρου 95 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ, η απουσία τους συνεπάγεται την απόρριψη της κοινοποίησης, δίχως να εξεταστεί περαιτέρω κατά πόσον ανταποκρίνεται στις υπόλοιπες προϋποθέσεις.

6. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(52) Βάσει του άρθρου 95 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ απαιτείται, εάν ένα κράτος μέλος θεωρεί απαραίτητο να καθιερώσει εθνικές διατάξεις κατά παρέκκλιση των μέτρων εναρμόνισης της Κοινότητας, η αιτιολόγηση των εθνικών διατάξεων βάσει νέων επιστημονικών στοιχείων σχετικών με την προστασία του φυσικού ή του εργασιακού περιβάλλοντος, ή προβλήματος το οποίο να αφορά το κράτος μέλος που υποβάλλει το αίτημα και να έχει προκύψει μετά από την έγκριση του μέτρου εναρμόνισης.

(53) Η κοινοποίηση της Πολωνίας δεν προσκομίζει νέα επιστημονικά στοιχεία σχετικά με την προστασία του φυσικού ή του εργασιακού περιβάλλοντος που ενδεχομένως να προέκυψαν μετά από την έκδοση της οδηγίας 2001/18/ΕΚ σχετικά με τη σκόπιμη ελευθέρωση στο περιβάλλον γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, και λόγω των οποίων να καθίσταται αναγκαία η λήψη των κοινοποιούμενων εθνικών μέτρων.

(54) Κατά συνέπεια, το αίτημα της Πολωνίας για ενσωμάτωση του άρθρου 111 παράγραφος 2 σημεία 5 και 6 και του άρθρου 172 για παρέκκλιση από τις διατάξεις της οδηγίας 2001/18/ΕΚ όσον αφορά τις πειραματικές ελευθερώσεις και την καλλιέργεια ΓΤΟ στην Πολωνία, δεν ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 95 παράγραφος 5.

(55) Βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της για την αξιολόγηση των επιχειρημάτων που διατυπώθηκαν υπέρ των κοινοποιηθέντων εθνικών μέτρων, και βάσει των προαναφερθέντων, η Επιτροπή θεωρεί ότι το αίτημα της Πολωνίας για την καθιέρωση εθνικών διατάξεων που να παρεκκλίνουν από την οδηγία 2001/18/ΕΚ, το οποίο διατυπώθηκε στις 13 Απριλίου 2007, δεν ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 95 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ, δεδομένου ότι η Πολωνία δεν προσκόμισε νέα επιστημονικά στοιχεία σχετικά με την προστασία του φυσικού ή του εργασιακού περιβάλλοντος για λόγους που σχετίζονται με πρόβλημα που αφορά μόνο την Πολωνία.

(56) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι κοινοποιημένες εθνικές διατάξεις δεν μπορούν να εγκριθούν σύμφωνα με το άρθρο 95 παράγραφος 6 της συνθήκης.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Απορρίπτονται το άρθρο 111 παράγραφος 2 σημεία 5 και 6 και το άρθρο 172 του νομοσχεδίου για τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς που κοινοποίησε η Πολωνία σύμφωνα με το άρθρο 95 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Δημοκρατία της Πολωνίας.

Βρυξέλλες, 12 Οκτωβρίου 2007.

Για την Επιτροπή

Σταύρος ΔΗΜΑΣ

Μέλος της Επιτροπής